

[ PAT DONNEZ OVER ZIJN BENDELEDEN ]



## Geluk als handelsmerk

**Z**AKI heet gewoon Jackie Dewaele. Er was een tijd dat David en Stephen konden zeggen dat ze de zonen waren van Zaki. Sinds een jaar of tien moet Zaki zeggen dat hij de vader is van de Dewaele Brothers. Ook wel 2 Many DJ's of Soulwax genoemd.

Als Zaki uit zijn bed stapt, grijpt ie naar de afstandsbediening om muziek op te zetten. Keihard. Zijn zonen vinden dat normaal en doen wat vader hen heeft voorgedaan. En maken daar vervolgens hun job van. Als ik 's morgens wakker word, wil ik complete stilte. Pas na een uur durf ik de radio aanzetten om midden in het nieuws te vallen. Dat is niet altijd een pretje, dezer dagen al helemaal niet.

Zaki klinkt op de radio alsof hij de grote pot van de Nationale Loterij heeft gewonnen. En dat eigenlijk normaal vindt ook. Iemand moet winnen. Dat „geluk is heel gewoon“-toontje hoor je wel meer. Zoals Disneyland zijn werknemers contractueel verplicht om te lachen, zo heb je stations die hun dj's betalen om happy te klinken. Maar Zaki is authentiek gelukkig. Hij is het soort mens van wie je het karakter zou willen lenen als je naar een feestje moet en even niet in de stemming bent. Geluk als handelsmerk.

Het is het radiobeest Jan Schoukens geweest die pop op de nationale omroep salonfähig heeft gemaakt. Hij ging, zoals wel vaker in zijn geval, bijzonder sluw en perfide te werk. Jan nam twee uitgesproken stemmen en karakters, liet ze vervolgens los in de arena, en het publiek besliste over hun lot. Mike Verdrengh versus Zaki. Mike gaf je het idee dat hij clandestien plaatjes draaide vanop een Hollands piratenschip. Meedeinend op de illegale golven van de Noordzee. Zaki was bij hem vergeleken een van de bleke zomerzon genietende pootjesbader. Mike en Zaki, de peetvaders van de Vlaamse dj's.

Er zit meer in Zaki dan een dj, natuurlijk. Op een blauwe maandag schreef hij een boek. Dat lijkt zo te moeten. Mediamensen nemen zichzelf pas au sérieux als ze in een kaft zitten. Kenners nemen mediamensen doorgaans ernstiger als ze dat niet doen. Ik zou liegen als ik zeg dat *Vrouwen zonder kleren*, de roman van Jackie Dewaele, op mijn nachtkastje ligt. Zaki trekt zich daar geen zak van aan. Dat neemt me dan weer in voor hem.

Ik heb Zaki niet als dj leren kennen, maar als kindervriend. De jaren zeventig van de vorige eeuw, toen je bij dat woord niet aan vochtige kelders in een Waalse verpauperde industriezone moest denken. Een kindervriend was in het geval van Zaki een gezonde veertiger die liet horen dat kinderen meer waren dan Nonkel Bob er in zijn tirolerbroek rond het kampvuur van maakte. Zaki's programma *Er komt geluid uit het behang* betekende een radicale breuk met alle kinderprogramma's die tot dan toe gemaakt werden.

Jackie Dewaele is zijn kenmerkende mix van dansbare pop, rock, soul en noem-maar-op blijven draaien. Tot diep in de jaren tachtig in elke parochiezaal van het Vlaamse land. Daarna vooral thuis en met zijn zonen. En sinds kort ook weer — hij kan het niet laten — op het concurrerende station Be One. En live. De parochiezalen zijn polyvalente danstempels geworden. Maar voorts, dezelfde onverwoestbare energie. Hetzelfde authentieke geluk.

Deze laatste aflevering van *De bende van Marconi* kun je, zoals de hele serie, downloaden via podcast. Toen ik mijn bendeleden over podcast sprak, vielen ze collectief uit de lucht. Frivole nieuwlichterij die wel voorbij waait. Alleen Zaki was wildenthousiast.

Je hebt kalenderleeftijd en je hebt psychologische leeftijd. Jackie Dewaele is zestig. Dat is hard. Maar gelukkig is er ook nog Zaki. Die is hooguit achttien. De jongste van de Dewaele Brothers.

De bende van Marconi, zaterdag 12u en zondag 22u op Radio 1



BRUSSEL — Radio 1 en De Standaard vieren 75 jaar radio met een zomerse reeks. „De bende van Marconi“ wordt gevormd door negen eigenzinnige radiogekken die de frequentiegolven elk op hun eigen manier hebben bezet: Jos Ghysen, Jan Wauters, Betty Mellaerts, Bob de Groof,

Liesbet Walckiers, Lutgart Simoens, Luk Saffloer, Urbaan De Becker en Zaki. Elke zaterdag verdwaalt een van hen met Pat Donnez in het immense labyrint van het radioarchief, en wordt hij of zij in De Standaard geportretteerd. Vandaag sluit Zaki de reeks af.

ZAKI, PEETVADER VAN DE DJ'S

# DE HIPPE PLATENRUITER

BRUSSEL — Zaki, alias Jackie Dewaele, is niet voor één gat te vangen. Hij is de peetvader van de dj's in Vlaanderen, maakt radio en televisie, adviseert mediabedrijven, schrijft en dicht. Het ene is niet minder dan het andere, hij doet het allemaal even graag.

Van onze redacteur  
Leo Bonte

• *In de jaren zestig raakte Zaki bezeten door de pop- en rockmuziek. Hij won een diskjockeywedstrijd en kreeg vijftien minuten „Afternoon beat“ in het programma van Nand Baert, de man die hem het vak leerde. De hippe platenruiter spiegelde zich aan Radio London.*

„Nostalgie is mij eigenlijk totaal vreemd. Ze vallen mij altijd lastig met de jaren zestig en weet je nog wel? Ja, ik weet het nog, maar ik weet vooral dat het nu veel beter is dan toen. Dat nostalgisch gedoe is meestal een gebrek aan invulling van hun leven op dit moment. Ik ben niet bezig met het verleden, wat voorbij is, is voorbij.“

„Maar toen was ik inderdaad een grote fan van Radio London, niet alleen voor de muziek die ze draaiden, maar voor de hele sfeer die ze brachten. De presentatoren gingen mee op de flow van de muziek. En dat was toen vrij nieuw, het was het ontstaan van de dj's in Europa. Met muziek alleen maak je trouwens geen radio. Je hebt persoonlijkheden nodig, mensen die iets te vertellen hebben en een meerwaarde brengen. Een jukebox-radio heeft weinig kans tot slagen. Toen niet en nu nog altijd niet.“

„Radio Donna is pas een succes geworden als de dames gekomen zijn die ook iets te zeggen hebben. Dan pas zie je dat de verf pakt. Als je alleen muziek wil horen, dan leg je toch een plaat of een cd op. Ik vergelijk radio maken met een collage. Het zijn op zich kleine stukjes papier, maar geef die in handen van een kunstenaar, en hij maakt er een mooie collage van.“

„Het is geen toeval dat de radio in Vlaanderen zijn hoogdagen beleefde toen Radio 2 nog van alles deed. Op die zender hoorde je toen zowel Walter Capiau als klassieke muziek. De mensen hadden dan ook het idee dat die radio elke dag weer fris was. Een van de populairste programma's die ze ooit op Studio Brussel gemaakt hebben, was er eentje waarin bijna geen muziek kwam: *Hallo Hautekiet*, de talkradio van Jan Hautekiet. Deckers en Ornelis maken op Q-Mu-

sic elke ochtend een echte personality-show. Als een biefstuk niet goed gebakken is en er geen peper en zout op is, dan heb je alleen maar een lap vlees. Met muziek op de radio is dat net hetzelfde.“

• *Al zijn het twee heel verschillende persoonlijkheden, toch worden Zaki en Mike Verdrengh veelal in één adem genoemd. Zij waren de peetvaders van de dj's in Vlaanderen en draaiden de ene drive-inshow na de andere.*

„Om het heel simpel te stellen: Mike was meer pop en ik meer rock. Dat merkte je ook in onze levensstijl. Mike was iets meer *middle of the road*. Hij was de populaire dj, terwijl populariteit mij nooit geïnteresseerd heeft. Ik heb de indruk dat Jan Schoukens ons op de radio tegen elkaar wou uitspelen. Maar vrij snel heb-

ben wij de handen in elkaar geslagen. Vooral uit vrees dat de drive-inshows ons vanuit Nederland zouden overspoelen. Wij waren ervan overtuigd dat wij dat minstens zo goed, zoniet zelfs beter konden.“

„Op de BRT waren wij toen een noodzakelijk kwaad. Vergis u niet, de pop- en rockmuziek werd al bij al maar met mondjesmaat op de openbare omroep toegelaten. Het ging hoop en al over een paar uren per week. Wij waren de piraten van de BRT en werden ook zo ervaren: die vreemde snuiters die rare muziek draaiden. Het gros van de mensen bij de omroep was er trouwens heilig van overtuigd dat het heel snel weer zou overwaaien. Even door de zure appel bijten en we zijn er weer van af.“

„Het is blijven duren om de heel eenvoudige reden dat de populaire muziek na de Tweede Wereldoorlog van verschrikkelijk groot belang is geworden. Je kon spreken van een maatschappelijke breuk. Er is een persoonlijke vrijheid ontstaan, waarbij de uitvinding van de pil ongetwijfeld het belangrijkste element geweest is. Bovendien groeide het besef dat er respect moest zijn voor de minderheden, niet in het minst door wat er in de Tweede Wereldoorlog met de joden gebeurde is. En niet te vergeten, er was ook duidelijk sprake van een generatiekloof. Omdat de populaire muziek deel uitmaakte van dat maatschappelijke fenomeen, was er ook geen weg terug. Die maatschappelijke relevantie is nu misschien grotendeels verdwenen, maar de impact van de muziek op de jongeren is gebleven.“

• *Zaki maakte niet alleen radio, maar ook televisie. Hij presenteerde „Tienerklanken“, maakte samen met Nonkel Bob „Tiptop“ en met Nandine Desloovere „Vinger in de pap“. Hij was ook heel nauw betrokken bij de komst van VTM. Zaki tekende het allereerste contract met de commerciële zender.*

„Het is een groot misverstand dat ik Mike ben gevolgd naar VTM. Het is Guido Depraetere die aan mijn mouw kwam trekken. Ik weet dat hij als producer aan de BRT-directie had voorgesteld om *Cijfers en letters* te brengen. Hij kreeg het

■ Zaki werd op 23 maart 1945 geboren als Jackie Dewaele in Gent.

■ In 1964 ging Zaki aan de slag bij de radio, eerst Omroep Oost-Vlaanderen. Later presenteerde hij bij Omroep Brabant het populaire *Er komt geluid uit het behang* en *Jamazaki*. Op televisie was hij het gezicht van enkele jeugdprogramma's.

■ In 1989 begon VTM. Zaki tekende er het allereerste contract en presenteerde *Cijfers en letters*, *Lingo* en later de talkshow *Zaki op Ka2*. Hij werkte ook als producer.

■ In 2001 verscheen zijn eerste roman *Vrouwen zonder kleren*. Hij was ook de auteur van *Vergeten vragen, de wereld volgens Zaki* en de medeauteur van *Hoe is wie in Vlaanderen*. Hij schreef het scenario van *The Eddy Wally Story*, een revue die tijdens de Gentse Feesten werd opgevoerd.

■ Jackie Dewaele legde zich ook toe op consultancy. Hij adviseerde verschillende mediabedrijven. De voorbije jaren was hij *creative content manager* bij Telenet.



Zaki: „Ik ben er echt van overtuigd dat de toekomst fantastisch zal zijn.” © r

laconieke antwoord: 'We gaan toch niet elke dag hetzelfde doen zeker?'. We hebben het op VTM wel gedaan, en met succes."

„Dat pioniersgevoel vind ik schitterend. Ik hou ervan om iets nieuws in gang te steken. Ik vond het ook absoluut noodzakelijk dat VTM er kwam. Bij de BRT was er verlamming ontstaan en dat kon je alleen maar veranderen door er concurrentie tegenover te plaatsen."

„En kijk nu maar eens hoe goed het de openbare omroep heeft gedaan. De bloei die ze nu kennen, zou er nooit geweest zonder de komst van VTM."

**„De schrik regeert. En dat geldt niet alleen voor de media. In alle grote bedrijven wordt er beslist vanuit schrik”**

„Met mijn productiehuis IDTV heb ik met fantastische mensen kunnen werken. Alleen ben ik op een bepaald moment tot de conclusie gekomen dat het vet van de soep was. Na de boom in de audiovisuele sector bij de lancering van VTM, volgde een heel moeilijke periode en daalden de winstmarges zienderogen."

„Ik had grootse plannen, ik wou aan het productiehuis een theaterpoot koppelen, maar dat is uiteindelijk niet doorgegaan. En dat vind ik spijtig. Wellicht was de tijd er niet rijp voor. Ook Geert Allaert is trouwens moeten stoppen met het produceren van musicals. Wellicht is ons landje te klein voor het commerciële circuit."

• **Zaki begint altijd aan dingen die hij nog niet kan. Hij is naar Sint-Lukas gegaan omdat hij niet kon tekenen, maar het wou leren. Even toevallig is hij in de radio en de televisie gerold. Zijn nieuwste waagstuk is schrijven en dichten.**

„Als schrijver heb ik mezelf in de hoek geschilderd. Enkele jaren geleden is mijn eerste roman, *Vrouwen zonder kleren*,

verschenen. Eigenlijk wou ik elk jaar een nieuw boek schrijven. Maar het probleem is dat ik een ongelooflijke optimist ben. Ik ben er echt van overtuigd dat de toekomst fantastisch zal zijn. Om het mezelf moeilijk te maken, schrijf ik nu een boek over een pessimist."

„Een boek over een optimist kan mij niet boeien, want dat ben ik zelf. Ik wil absoluut in het lijf en in de gedachten kruipen van een gast die het allemaal niet meer ziet zitten. Ik wil dat begrijpen en dat gevoel exploreren. Maar het is niet gemakkelijk. Ik worstel met elke zin, ik ben al acht keer herbegonnen, maar ik denk dat de eindstreep nu toch in zicht is."

„Met mijn gedichten is totnogtoe niets gebeurd, maar binnenkort zal ik ze op mijn website plaatsen, die eind september klaar moet zijn. Schrijven is voor mij niet meer of niet minder dan radio of televisie maken. Het is gewoon een andere vorm van communicatie."

• **Zaki is ervan overtuigd dat de radio alle mediastormen zal doorstaan, ook het digitale geweld. De waaier van mogelijkheden wordt altijd breder, maar ze blijven allemaal hun rol spelen in ons leven. Toch moet de radio volgens hem dringend investeren in nieuw talent.**

„Guido Cassiman en Jan Schoukens waren dé talentscouts van de radio. Dat soort mensen zijn er niet meer. Ik vrees dan ook dat de radio in de toekomst zal lijden aan bloedarmoede. Bovendien wordt het schaarse talent meteen voor de leeuwen gegoooid. Als het niet meteen lukt, dan worden ze zonder pardon aan de kant geschoven. Je moet nieuwe mensen goed begeleiden, je moet ze bij het handje houden en toelaten om fouten te maken. Maar dat kan en mag blijkbaar niet meer."

„De schrik regeert. En dat geldt niet alleen voor de media. In alle grote bedrijven wordt er beslist vanuit schrik. Er is ooit een meneer geweest die water moest verkopen. Hij bedacht in het begin van de vorige eeuw de slogan *Perrier, c'est fou*. Je moet durf hebben om dat in de markt te zetten. Ik zie dat nog zeer zelden gebeuren. Men is toch zo bang om een foutje te maken. Maar wie nooit een fout maakt, heeft nog niet veel gedaan in zijn leven. Ik mis lef in de media!"

## [ TELEVISIE ]

## FILMS VAN DE DAG

THE WINSLOW BOY  
CANVAS, za. 22.25-0.10 uur

DE gepensioneerde bankier Arthur Winslow verneemt dat zijn veertienjarige zoon Ronnie wegens het stelen van vijf shilling is weggestuurd van de zeevaartschool. Winslow gelooft in de onschuld van zijn zoon en zet alles op het spel om de rechtszaak tegen de Royal Navy te winnen. Maar de familie gaat twijfelen aan het nut van het proces, dat hen hoe langer hoe meer schade lijkt te berokkenen.

*The Winslow boy* is een geslaagde verfilming van het op feiten gebaseerde toneelstuk van Rattigan.

THE BIG RED ONE  
BBC2, za. 23.40-2.15 uur

DEZE film van de regisseur Samuel Fuller was voor het pré-*Saving private Ryan*-tijdperk twintig jaar lang het voorbeeld van oorlogsdrama met het perspectief van de gewone voet-soldaat. Lee Marvin steelt de show als een bikkelharte sergeant die samen met vier makers de oorlog overleeft.

*The big red one*, gebaseerd op een waar gebeurde geschiedenis, is een film vol interessante scènes. Maar 111 minuten is in feite te weinig voor een verhaal dat van de oorlog in Afrika via de invasies in Italië en Normandië leidt naar de Ardennen, Duitsland en de ontdekking van de concentratiekampen.

Op het jongste festival van Cannes werd een gerestaureerde versie met veertig minuten extra voorgesteld. Die valt nu te bekijken in het Filmmuseum van Brussel en komt in het najaar uit op dvd.

## REALITY

DUBBEL GEBOEKT  
VTM, zo. 21.35-22.35 uur

WAT gebeurt er als je je vakantie moet doorbrengen met een wildvreemde familie, in een land waar je zelf nooit naartoe zou trekken? Die vraag staat centraal in *Dubbel gebekt*, het nieuwe programma van de makers van *De nieuwe mama*. Deze keer worden geen moeders uitgewisseld, maar vakanties.

Vanavond gaan de families Deneyer en Petry naar een hutje in Oostenrijk en daarna naar een all-in-luxehotel in Egypte. Voor Marc en Marleen Deneyer is Tirol het toppunt van vakantie. Ook naast hun huis in Vlaanderen hebben zij een echte Oostenrijkse chalet gebouwd, waar ze zich ontspannen in lederhosen en dirndl-jurkjes. De familie Petry daarentegen is gek op luxe strandvakanties. Moeder en dochter liggen een hele dag op het strand, papa mag vroeg opstaan om zijn twee vrouwen de beste plaats aan het zwembad te geven.

De cocktail van sneeuw en zand blijkt voor beide gezinnen een explosief mengsel.

## KENO

TREKKING VAN 26-08-2005

Winnende nummers:

2 - 3 - 12 - 16 - 23 - 25 - 30 - 34 - 35 - 40 - 41 - 54 - 61 - 67 - 68 - 69 - 73 - 76 - 77 - 80

(buiten de verantwoordelijkheid van de redactie)

Art Nouveau  
& Design

1830 - 1958

25.05 &gt; 31.12.2005

KONINKLIJKE MUSEA VOOR KUNST  
EN GESCHIEDENISvan dinsdag tot zondag van 10u tot 17u  
gesloten op maandag, 1 en 11 november en 25 december  
toegangsprijzen: € 9 - € 7,50 - € 5rondleidingen: +32 (0)2 741 72 15  
info: +32 (0)2 741 72 11Jubelpark 10  
B-1000 Brussel  
info@krmkg.be  
www.krmkg.be